

Tekst gwarowy — Hutków 2

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

{smoothgallery image=F3602.jpg&caption=Regina Hołys&title=Regina Hołys}Nagranie: Halina Karaś, Zofia Nowak Zapis i opracowanie: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek Informatorka: Regina Hołys z domu Dudek, ur. w 1926 roku w Hutkowie. Pracowała wraz z mężem na roli, wychowywała czworo dzieci. Nigdzie na dłużej z rodzinnej wsi nie wyjeżdżała. Wigilia {vm}T366.mp3|L{/vm}

A na Boże Narodzenie co przygotowywali, jak Wigilia wyglądała, jak dzieci się przygotowywały do Wigilii? Jak Wigilia {tt} = wyglądała. Miękka wymowa l’, zwężona (wąska) i rozłożona (przed spółgłoską zwartą d) wymowa nosówki tylnej ą jako un.|wygliundała{/tt}? No to Wigilia wygliundała, dzieci {tt} = dzieci wyglądały. Upowszechnienie form na czasownikowych form na -li niezależnie od rodzaju gramatycznego łączącego się z nimi rzeczownika. |wyglundali{/tt} Wigilii. Oj, bo Wigilia, no, będzie to {tt}Rozszerzenie artykulacyjne i do ie przed spółgłoską płynną l’. |Wigielia{/tt}... Jak {tt}Przedniojęzykowo-zębowa wymowa ł.|wyglundała{/tt}. Jak już {tt}Podwyższona wymowa nieakcentowanego o.|przygótowali{/tt}, pirogów {tt}Asynchroniczna wymowa spółgłoski wargowej miękkiej p’. |napjekli{/tt}, {tt}Podwyższona wymowa nieakcentowanego e.|gruszyk{/tt} z jabłkami, óbarzanków nagotowali, pączki goutowali, teraz tego... Przyszy... przyszykowali {tt}= gryczane.|hryczane{/tt} pieiogi, no. I to wszystko przyszykowali, później, jak miała być, miała być Wigilia, no Wigilia, przynieśli, przynósili {tt}Podwyższona wymowa o przed spółgłoską nosową m.|słoume{/tt}, to wszystko przynósili. Dzieci, dzieci szli sło... pu tyn, pu siankou, góspodarz pu słomey, i {tt} = drugie, inne. Podwyższona wymowa nieakcentowanego e.|drugi{/tt} tam dzieci, chłopak pu trzech króli, a trzech króle to byli, taki snopek był i z {tt} = trzech. Możliwy wpływ języka ukraińskiego. |trzech{/tt} gatunki zboże było. I tak {tt} = związane. Wąska (zwężona) wymowa ą (przed spółgłoską szczelinową z) jako u nosowego. |zwiunzane{/tt}, i jak szli, przychódzili w próg, najsampi|erw dzieci przychódzili, mówili: „{tt}Miękka wymowa l.|Póchwaliony{/tt}” i mówili: „Na szczęście, na zdrowie z Bożym Narodzeniem!” — to, które miał sianko. A to drugie: „Na szczęście, na zdrowie z trzema królami!”. A to góspo... {tt} = gospodyni. Zastąpienie końcówki -i częstszą dla rzeczowników żeńskich końcówką -a. |góspodynia{/tt} to ódpowiadali: „Daj nam, Boże, dóczekać, drugiego dóczekać”. I gospodarz, jak szedł: „Z wigilko, na szczęście, zdrowie z {tt} = Wigilią. Odnosowienie samogłoski ą w wygłosie. |Wigilio{/tt}, byśmy ten rok sprówadzili, drugiego dóczykali”. I później jak tego, i różścielili pełne miszkanie tego, całe tej słomy. Sianko na {tt}Miękka wymowa l.|stolie{/tt} różścielili, a trzech króli póstawili w kącie. A wróżyli jakoś, wierzyli, że coś się tam stanie? I pośnik, du {tt}= przed pośnikiem. |pośnika{/tt} sie pómódlili, pośnik zjedli, nu je ryby tam, tam barsz tyn był, kapusta, kutia, te te pączki, no te dania. I tego, później, no, jak pójedli już, kólęde zaśpiwali, no a tam byli panienki, {tt}Zastąpienie formy męskoosobowej niemęskoosobową bez nacechowania negatywnego. |kawaliery{/tt}, i dziem tego... Wyszli na dwór, z któryj strony psy {tt} brzeszą = szczekają. Wyraz gwarowy wschodniopolski, zapożyczony z języków wschodniosłowiańskich. |brzeszo{/tt}, to z tyj strony narzyczone przyjdz. No, a ja już ni {tt}Dawne a pochylone realizowane jako o. |pamiętom{/tt}, dużo jużem widziała, a jak jak jeszcze dawno-dawno, to mówio tak, że brali, jak już tego, myli sie dzieci, {tt} Rozłożona (asynchroniczna) wymowa samogłoski ą przed spółgłoską szczelinową. |pinionżki{/tt} rzucali, żeby cały rok piniądze byli. A dziecioum kazali gdakać pód stołeym, żeby dużo jajek było. I te dzieci gdakali pód stołem, jaż to pamiyntom. A jak tego... No i później już wychódzili, a ile drzewa brali, panienki brali na nary czy parzyste, czy niparzyste. Jak {tt} = która. Rozpodobnienie w grupie spółgłoskowej kt > cht-. |chtóra{/tt} miała parzyste tu drzewo, to za {tt}Zwężona (wąska) wymowa nosówki tylnej ą (przed spółgłoską szczelinową ż) jako u nosowe. |munż{/tt} wyjdzie, a chtóra niparzyste, to będzie panną jeszcze. A czy gwiazd dużo na niebie, jak dużo na niebie gwiazd, to bedo kury nisiające, będzie dużo jajek. Dużo tam dzieś ópowiadali tak.